

Plenárisülés-dokumentum

B9-0350/2022 }
B9-0352/2022 }
B9-0353/2022 }
B9-0356/2022 }
B9-0359/2022 }
B9-0363/2022 } RC1

6.7.2022

KÖZÖS ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az eljárási szabályzat 144. cikkének (5) bekezdése és 132. cikkének (4) bekezdése alapján

amely a következő állásfoglalási indítványok helyébe lép:

B9-0350/2022 (a Baloldal)
B9-0352/2022 (Verts/ALE)
B9-0353/2022 (Renew)
B9-0356/2022 (S&D)
B9-0359/2022 (PPE)
B9-0363/2022 (ECR)

a tádzsikisztáni Gorno-Badahsán Autonóm Területen kialakult helyzetről
(2022/2753(RSP))

**Željana Zovko, Christian Sagartz, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann,
José Manuel Fernandes, Sandra Kalniete, Seán Kelly, David Lega, Traian
Băsescu, Adam Jarubas, Vladimír Bilčík, Stelios Kypouropoulos,
Antonio López-Istúriz White, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Vangelis**

RC\1259945HU.docx

PE733.817v01-00 }
PE733.819v01-00 }
PE733.820v01-00 }
PE733.023v01-00 }
PE733.826v01-00 }
PE733.830v01-00 } RC1

**Meimarakis, Luděk Niedermayer, Janina Ochojska, Stanislav Polčák,
Peter Pollák, Jiří Pospíšil, Paulo Rangel, Sara Skytvedal, Michaela
Šojdrová, Ivan Štefanec, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský**
a PPE képviselőcsoport nevében

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Karsten Lucke
az S&D képviselőcsoport nevében

**Engin Eroglu, Atidzhe Alieva-Veli, Petras Auštrevičius, Malik Azmani,
Nicola Beer, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel,
Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie
Loiseau, Karen Melchior, Urmas Paet, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries,
Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș
Tudorache, Hilde Vautmans**

a Renew képviselőcsoport nevében

Viola von Cramon-Taubadel
a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

**Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Karol Karski, Elżbieta Kruk, Carlo Fidanza,
Valdemar Tomaševski, Adam Bielan, Vincenzo Sofo, Assita Kanko,
Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Witold Jan
Waszczykowski, Ladislav Ilčić**

az ECR képviselőcsoport nevében

Emmanuel Maurel
a The Left képviselőcsoport nevében

Fabio Massimo Castaldo

**Az Európai Parlament a tádzsikisztáni Gorno-Badahsán Autonóm Területen kialakult helyzetről
(2022/2753(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tádzsikisztánról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
 - tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni ENSZ-egyezményre,
 - tekintettel az EU és Tádzsikisztán közötti 12. éves emberi jogi párbeszédre,
 - tekintettel az EBESZ Állandó Tanácsának 1375. ülésén Bécsben tett, a tádzsikisztáni Gorno-Badahsán Autonóm Területtel kapcsolatos fejleményekről szóló, 2022. május 26-i uniós nyilatkozatra,
 - tekintettel az Európai Unió tádzsikisztáni küldöttségének, valamint Franciaország, Németország, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága és az Amerikai Egyesült Államok nagykövetségeinek a Gorno-Badahsán Autonóm Területtel kapcsolatos fejleményekről szóló, 2022. május 18-i közös nyilatkozatára,
 - tekintettel az ENSZ különleges előadóinak Tádzsikisztán kormányához intézett, 2022. március 11-i közös levelére,
 - tekintettel az ENSZ kisebbségi kérdésekkel foglalkozó különleges előadójának 2022. május 20-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az ENSZ tádzsikisztáni emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadóinak korábbi jelentéseire és nyilatkozataira,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa Tádzsikisztánnal foglalkozó egyetemes időszakos felülvizsgálatának 2022. március 23-án elfogadott eredményére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2022 májusában tiltakozások törtek ki Gorno-Badahsán Autonóm Területen, miután a 2021. novemberi tiltakozásokat követően hónapokig üldözték a helyi lakosokat; mivel a Gorno-Badahsán Autonóm Területen élő tádzsik állampolgárok békésen gyakorolták a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságához való jogukat, hogy tiltakozzanak a közösségükkel szembeni visszaélések ellen, amikor a bűnüldöző hatóságok erőszakos fellépést alkalmaztak;

- B. mivel 2021. november 25-én biztonsági erők egy csoportja megkínózta és megölte a pamíri kisebbség egy fiatal képviselőjét, Gulbiddin Zijobekovot, akit azzal vádoltak, hogy megtámadott egy helyettes ügyészt; mivel halálát követően békés civil tiltakozásokra került sor, amelyeken a gyilkosság körülményeinek kivizsgálását, a Horugban állomásozó katonai erők többségének visszavonását, a horugi katonai ellenőrző pontok lebontását és az újonnan kinevezett Aliser Mirzonabotov kormányzó elmozdítását követelték; mivel ennek során a rendőrség a tömegbe lőtt, több tüntetőt meggyilkolva és sok más személyt megsebesítve;
- C. mivel 2021 novembere és 2022 májusa között a kormány és a tiltakozások vezetői megpróbáltak tárgyalni a válság megoldásáról; mivel 2022. május 16-án a tiltakozások ismét elkezdődtek, válaszul arra, hogy a 2021. novemberi gyilkosság kivizsgálása elmaradt;
- D. mivel a tádzsik hatóságok azt állítják, hogy a tiltakozásokat terrorista szervezetekkel kapcsolatban álló bűnözői csoportok szervezték; mivel a rendőrség erőszakosan feloszlatta a tiltakozásokat, a fővárosból, Dusanbéból kapott katonai támogatással; mivel 2022. május 18-án a tádzsik hatóságok különleges „terrorizmusellenes műveletet” jelentettek be, és állítólag könnygázgránátokat és éles löszereket használtak a tüntetőkkel szemben;
- E. mivel emberi jogi szervezetek azzal vádolták meg a tádzsik hatóságokat, hogy megsértették az alapvető emberi jogokat, mivel különböző források a bűnüldöző hatóságok által elkövetett kínzásokról, emberrablásokról és fosztogatásokról számoltak be; mivel az erőszakos összecsapások során többeket megöltek, és állítólagos törvénytelen kivégzésekről számoltak be; mivel a tádzsik rendőrség jelentős számú gorno-badahsáni helyi lakost tartott fogva a tiltakozásokkal kapcsolatban;
- F. mivel a független médiát és a civil társadalmat egyre gyakrabban megfélemlítik, önkényesen fogva tartják és támadások érik őket; mivel Ulfathonyim Mamadsojevát, a pamíri kisebbség kiemelkedő képviselőjét, független újságírót és polgári jogi aktivistát önkényesen letartóztatták és azzal a bűncselekménnyel vádolták, hogy nyilvánosan erőszakra szólított fel a kormánynak az alkotmányos rend megváltoztatására való kényszerítése céljából; mivel akár 15 évig terjedő szabadságvesztés vár rá; mivel a rendőrség „titkosnak” minősítette ügyét, ami lehetetlenné teszi nyomon követését;
- G. mivel az országban 2015 óta folyamatosan elnyomják a média és a véleménynyilvánítás szabadságát, és a Gorno-Badahsán Autonóm Területen a közelmúltban elkövetett erőszak tovább fokozta a médiára nehezedő nyomást, hogy ne számoljon be az eseményekről, a bezárással való fenyegetés mellett, vagy csak az események államilag támogatott verziójáról számoljon be, beleértve a helyi lakosok elleni lejárató kampányokat is; mivel egy dusanbei bíróság nemrégiben két független blogger, Daleri Imomali és Abdullo Gurbati két hónapos fogva tartását rendelte el a bírósági tárgyalásig, amelyre azzal a váddal kerül sor, hogy tiltott szervezetekkel és politikai pártokkal működtek együtt, és állítólag megverték egy rendőrt;

H. mivel a „Bizottság 44” civil társadalmi szervezet legalább 13 tagját, köztük a Pamíri

RC\1259945HU.docx

4/8

PE733.817v01-00 }

PE733.819v01-00 }

PE733.820v01-00 }

PE733.023v01-00 }

PE733.826v01-00 }

PE733.830v01-00 } RC1

Ügyvédek Szövetségének igazgatóját, Manucehr Holiknazarovot, valamint Faromuz Irgasovot és Hurszand Mamadsojevet 2022. május 28-án és 29-én Gorno-Badahsán Autonóm Területen koholt vádak alapján őrizetbe vették;

- I. mivel a központi kormány májusban megszüntette az internet- és mobilkapcsolatokat Gorno-Badahsán Autonóm Területen; mivel a kapcsolatokat korábban novemberben megszüntették, március végén pedig csak részben állították helyre, így Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosai négy hónapig nem rendelkeztek internetkapcsolattal; mivel ez rendkívüli mértékben megnehezítette a nemzetközi civil társadalmi szervezetek és a régió közötti kommunikációt, és megfosztotta a régió lakosságát az információhoz való hozzáférés jogától;
- J. mivel Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosságának többsége valamilyen nyelvi és vallási kisebbséghez tartozik; mivel Gorno-Badahsán Autonóm Területet hagyományosan viszonylag erős és fejlett civil társadalmi és nem kormányzati ágazata különbözteti meg; mivel 2012 óta a tádzsik hatóságok által a Gorno-Badahsán Autonóm Területen elkövetett zaklatás és üldöztetés rendszeresen fokozódott a lakosság és a katonaság közötti erőszakos szembenállásig; mivel a jelenlegi elnök, Emomali Rahmon alatt az autonóm régió fokozatosan a tádzsik hatóságok teljes ellenőrzése alá került a kormány helyi vezetőktől való megtisztítása és a civil társadalom és különösen az újságírók elnyomása révén;
- K. mivel Gorno-Badahsán Autonóm Terület Tádzsikisztán legszegényebb régiója, ahol a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, és a terület a tartomány fő természeti erőforrását jelentő drágakőbányák kitermeléséből származó jövedelem egyenlőtlen elosztásától szenved; mivel Gorno-Badahsán Autonóm Területet gazdaságilag súlyosan érintette Oroszország Ukrajna elleni illegális, indokolatlan és kiprovokálatlan agressziós háborúja és az annak kitörését követő gazdasági szankciók;
1. mélységes sajnálatát fejezi ki a Gorno-Badahsán Autonóm Területen bekövetkezett halálesetek miatt, és határozottan elítéli a tádzsik hatóságok által 2021 novemberében és 2022 májusában tüntetőkkel, újságírókkal, bloggerekkel, ügyvédekkel és aktivistákkal szemben véleményük kifejezése és békés tüntetésük miatt elkövetett erőszakos fellépést; súlyos aggodalmát fejezi ki a Gorno-Badahsán Autonóm Területen tapasztalható romló emberi jogi helyzet miatt;
2. sürgeti a tádzsik kormányt, hogy a nemzetközi joggal összhangban tartsa tiszteletben és védelmezze az emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat, beleértve az emberek élethez, békés gyülekezéshez, az egyesülés szabadságához, a véleménynyilvánítás szabadságához és a tömegtájékoztatás szabadságához való jogát Gorno-Badahsán Autonóm Területen és az ország többi részén; felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy tartózkodjanak a tüntetőkkel szemben túlzott erőszak alkalmazásától és Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosainak célzott zaklatásától;
3. elítél minden olyan kísérletet, amely a médiában dolgozók, emberi jogi aktivisták, független ügyvédek és a civil társadalom megfélemlítésére, illetve jogszerű munkájukba való beavatkozásra irányul, és felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy vessenek véget az

ellenük irányuló minden zaklatásnak, hogy munkájukat akadálytalanul vagy megtorlástól való félelem nélkül végezhessék;

4. felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy azonnal bocsássák szabadon az önkényesen fogva tartott személyeket, és ejtsenek minden ellenük felhozott vádat, valamint vessenek véget az emberi jogi aktivisták és a tüntetők befolyásos támogatói – többek között Ulfathonyim Mamadsojeva, Daleri Imomali, Abdullo Gurbati, Manucsehr Holiknazarov, Faromuz Irgasov, Hurszand Mamadsojev, Csorsanbe Csorsanbijejev és Amriddin Alovatsojev – politikai üldözésének;
5. felhívja a tádzsik hatóságokat, hogy haladéktalanul indítsanak hatékony és független vizsgálatot a Gorno-Badahsán Autonóm Területen a 2022. májusi és 2021. novemberi tüntetések során és azt követően történt erőszakos összecsapások ügyében, különös tekintettel a bűnüldöző szervek képviselői által alkalmazott erőszakra, a polgári lakosok halálára, valamint a biztonsági erők által elkövetett állítólagos kínzásokról szóló jelentésekre, többek között a békés tüntetők és Gorno-Badahsán Autonóm Terület több falva állandó lakosainak állítólagos törvénytelen kivégzésére, valamint Gulbiddin Zijobekov 2021. november 25-i meggyilkolására, amint azt a tüntetők békésen kérték; kártart amellet, hogy minden felelőst bíróság elé kell állítani, és az áldozatokat kártalanítani kell;
6. hangsúlyozza a tisztességes eljáráshoz való jog fontosságát, és felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy hagyjanak fel a nyomozások és büntetőeljárások „titkosnak” minősítésével; sürgeti a tádzsik hatóságokat, hogy a védőügyvédek és aktivisták számára biztosítsanak tisztességes, nyílt és átlátható tárgyalásokat, e személyek jussanak érdemi védelemhez és eljárási garanciákhoz, összhangban Tádzsikisztán nemzetközi kötelezettségeivel, továbbá tegyék lehetővé, hogy nemzetközi szervezetek újra megvizsgálhassák az emberi jogok és az emberi méltóság megsértéseinek valamennyi bejelentett esetét; ragaszkodik ahhoz, hogy a Gorno-Badahsán Autonóm Területen belüli tiltakozásokkal és helyzettel kapcsolatban fogva tartott valamennyi személyt meg kell védeni a kínzástól és a rossz bánásmódtól, hogy szabadon és akadálytalanul igénybe vehessék választásuk szerinti ügyvéd és független orvosok segítségét, és a nemzetközi joggal összhangban szabadon kommunikálhassanak családtagjaikkal; emlékeztet arra, hogy a bűnösség kínzással kikényszerített beismerésének bármely eljárásban való felhasználása sérti a jogszerű eljáráshoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, és kivétel nélkül tilos;
7. sürgeti a tádzsik hatóságokat, hogy teljes mértékben állítsák helyre a kommunikációt és a teljes körű internet-hozzáférést Gorno-Badahsán Autonóm Területen annak biztosítása érdekében, hogy a lakosok hozzá tudjanak férni az információkhoz, és a jövőben tartózkodjanak a kommunikációs kapcsolatok megszüntetésétől; felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy vessenek véget a Gorno-Badahsán Autonóm Területen belüli tiltakozásokkal és fejleményekkel kapcsolatos félretájékoztatás állami televízióban való terjesztésének;
8. sürgeti a tádzsik hatóságokat, hogy tegyék lehetővé a Gorno-Badahsán Autonóm Területre – beleértve annak Ruson körzetét is – való azonnali, korlátlan és feltétel

nélküli bejutást a nemzetközi humanitárius és emberi jogi szervezetek számára annak érdekében, hogy nyomon követhessék a helyzetet, dokumentálhassák az emberi jogi jogsértéseket és segítséget nyújthassanak az áldozatoknak; felhívja a tádzsik hatóságokat, hogy hívják meg az ENSZ valamennyi különleges előadóját, és hajtsák végre a nemzetközi és regionális szervek ajánlásait, beleértve az ENSZ különleges előadói egy csoportjának 2022 márciusában kiadott ajánlásait is;

9. felszólítja a tádzsik hatóságokat, hogy nyissák meg újra a Gorno-Badahsán Autonóm Területre való bejutást a lakosok számára, tartsák nyitva az egész régióba vezető közlekedési útvonalakat, és tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy megakadályozzák egy humanitárius válság kirobbanását azzal, hogy a lakosság számára árukat és orvosi ellátást biztosítanak;
10. felszólítja Tádzsikisztánt, hogy jóhiszeműen foglalkozzon Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosainak aggályaival, és kezdjen konstruktív párbeszédet Gorno-Badahsán Autonóm Terület lakosaival és a civil társadalom képviselőivel, például a „Bizottság 44”-gyel a régió fenntartható rendezésének és békés jövőjének elérése, valamint a nemzetközi emberi jogi normáknak megfelelő konfliktusmegelőzési intézkedések végrehajtása érdekében;
11. megismétli az ENSZ kisebbségi kérdésekkel foglalkozó különleges előadójának, Fernand de Varennesnek a Gorno-Badahsán Autonóm Területen belüli pamíri kisebbség elnyomásának megszüntetésére és védelmükre irányuló felhívását; emlékeztet a megkülönböztetésmentességre és az őslakos és kisebbségi lakosság védelmére vonatkozó nemzetközi normák végrehajtásának fontosságára Tádzsikisztánban, többek között az oktatás, az egészségügy, a kultúra és az üzleti élet területén;
12. hangsúlyozza, hogy a terrorizmus és az erőszakos szélsőségeség elleni legitim küzdelem nem használható fel ürügyként az ellenzéki tevékenységek betiltásához, a szabad véleménynyilvánítás akadályozásához vagy az igazságszolgáltatás függetlenségének korlátozásához; emlékeztet arra, hogy a tádzsik polgárok számára biztosítani kell az alapvető szabadságokat és a jogállamiságot;
13. megismétli, hogy a civil társadalmi szervezetek és a média szabad és független munkája bármely demokratikus társadalom sarokköve; felhívja ezért a Bizottságot, az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ) és a tagállamokat, hogy növeljék a civil társadalom, a független nem kormányzati szervezetek, az emberi jogi aktivisták és a Tádzsikisztánban tevékenykedő független média támogatását, beleértve a védelemre szoruló személyek számára biztosított finanszírozást és sürgősségi vízumokat;
14. felhívja az uniós küldöttséget és a tádzsikisztáni nemzeti diplomáciai képviselőket, hogy a helyszínen szorosan kövessék nyomon a helyzetet és a bírósági eljárásokat, nyilvánosan vessék fel az emberi jogi aktivisták ügyeit, támogassák az emberi jogi jogsértések áldozatait, és biztosítsák, hogy független vizsgálatokra kerüljön sor;
15. felszólítja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét és a tagállamokat, hogy folyamatosan vessék fel a tádzsikisztáni és a Gorno-Badahsán

Autonóm Területen biztosított emberi jogok kérdését a nemzetközi szervezetekben, például az ENSZ-ben; felhívja a tádzsik hatóságokat a rendszeres egyetemes emberi jogi felülvizsgálat eredményei megfelelő nyomon követésének és végrehajtásának biztosítására;

16. felhívja az ENSZ-t és az EU-t, hogy szorosan kövessék nyomon a jogállamiság végrehajtását Tádzsikisztánban, különös tekintettel a gyülekezés, az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadságára, még a biztonsági szempontból válságos helyzetekben is; felhívja az EU dusanbei küldöttségét, hogy továbbra is játsszon aktív szerepet e válság megoldásában; felhívja az alelnököt/főképviseletet és az EKSZ-t, hogy – különösen a következő EU–Tádzsikisztán emberi jogi párbeszéd részeként – vessék fel ezeket az aggályokat a tádzsik hatóságokkal folytatott tárgyalásokon, és tegyenek meg minden szükséges diplomáciai intézkedést az emberi jogok tádzsik hatóságok általi tiszteletben tartásának tényleges fokozása érdekében;
17. kéri a Tanácsot, az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy érvényesítsék az emberi jogokat és a civil társadalommal folytatott konzultációt az EU, annak tagállamai és Tádzsikisztán közötti valamennyi párbeszédben, és tartsák be a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére vonatkozó uniós kötelezettségvállalásokat;
18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, az EU közép-ázsiai különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, valamint Tádzsikisztán elnökének, kormányának és parlamentjének.